

Uusiomateriaalien tuoreimmat sovellukset infrarakentamisessa

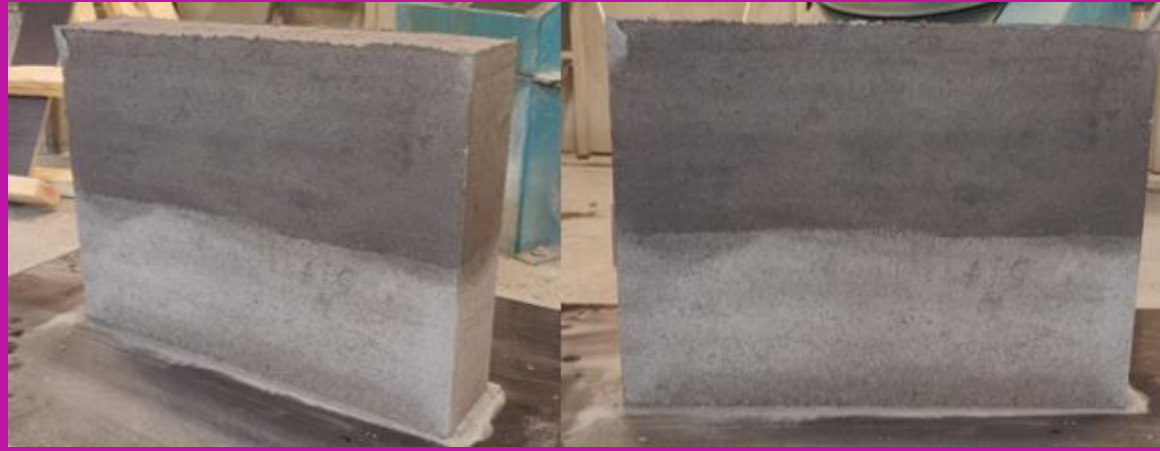
Väylät & Liikenne 2023

Leena Korkiala-Tanttu

23.3.2023

Aalto University
School of Engineering

Tavoitteet ja sisältö

- Esityksen tavoitteena on kuvata tuoreimpia uusiomateriaalien sovellutuksia infrarakentamisessa erityisesti Aalto-yliopistossa.
- Sisältö:
  - Lisäaineistettujen asfalttien kierrätys
  - Sullotun maan tekniikka - koerakentaminen
  - Syvästabiloinnin uusiosideainetutkimukset
    - Koekappaleiden valmistus
    - Ympäristövaikutukset
  - Voiko infrarakenne toimia hiilinieluna?
  - Aallon tutkimustavoitteita
  - Pohdintaa

Lisäaineistettyjen asfalttien kierrätys

- Vuonna 2022 valmistui Remix-projekti, jossa tutkittiin usean eri lisäaineen vaikutusta asfalttien kierrätykseen ja käyttäytymiseen remix-käsittelyn jälkeen.
- Tavoitteena oli selvittää, miten lisäaineistut asfaltit ovat käyttäytyneet maastossa ja kuinka remix-käsittely vaikuttaa niiden ominaisuuksiin.
- Tutkimus sisälsi päällystenäytteiden testaukset ennen ja jälkeen remix-käsittelyn. Mukana oli neljä koekohdetta ympäri Suomea.
- Mukana uusiomaterialina mm. kumirouhe, PAB, eri polymeeri-kuidut, OKTO-murske ja kattohuopabitumi
- Laboratoriotulokset on julkaistu kahdessa osassa: vaikutukset bitumiin ja asfalttiseokseen.

Remix- projektin tuloksia

- Poikkeuksellisen laajat laboratorikoetulokset on julkaistu omana tietokantanaan.
- Tuloksista voi lukea lisää Castillo, Cannone Falchetto ja Korkiala-Tanttu 2022: Results of surface hot-in place recycling (remix) of modified and alternative asphalt mixtures in Finland. Part I: mixture scale and Part 2: bitumen scale.
- Lisäaineista tämän tutkimuksen perusteella parhaiten näyttäisi toimivan aramid-kuitu.

Sullotun maan tekniikka

- Paljon maailmalla käytetty rakentamistekniikka, jossa yleensä hienojakoista maata sullotaan kerroksittain muottiin ja rakennetaan seinämäisiä rakenteita.
- Tekniikalla voidaan hyödyntää heikompia rakeisia materiaaleja.
- Yhdessä Helsingin kaupungin kanssa on toteutettu koerakenne Konalaan, jossa on rakennettu neljä erilaista seinän pätkää Helsingin kaupungin omista uusiomateriaaleista.

Konalan meluseinäkoerakenne

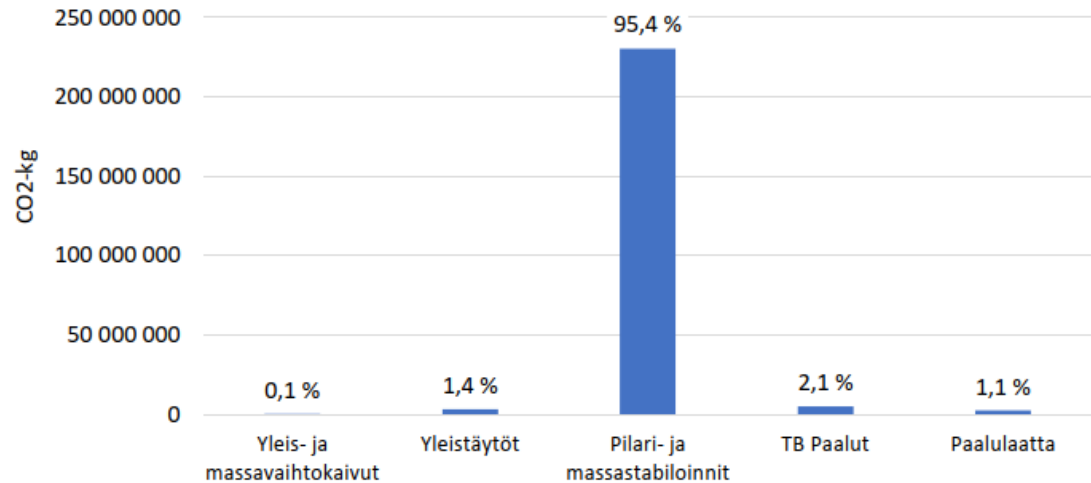
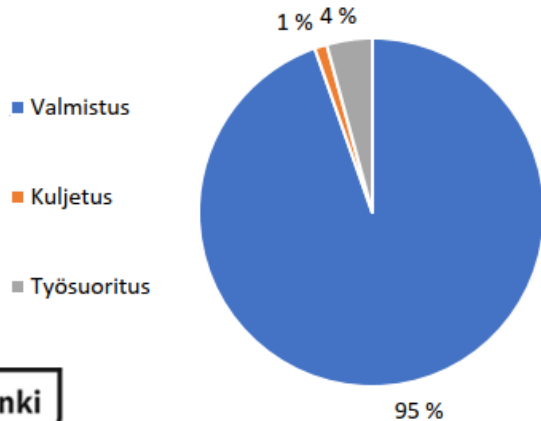
Materiaaleina koerakenteissa käytettiin jätteenpoltonkuonaa ja hienoa betonimurskettä. Sideaineena oli Helenin tuhkaa ja sementtiä. Kierrätysaste oli yli 95%.

Kuonabetonitutkimukset jätä pois

- Jätteenpoltonkuonaa on käytetty myös betoninkaltaisten materiaalien valmistamisessa korvaamaan runkoainetta.
- Kokeiluja on tehty sekä Suomessa että kansainvälisesti.
- Havaintona on ollut, että kuonan määrä ei voi ylittää 50%, muutoin pinta alkaa helposti hilseillä.
- Toinen havainto on ollut, että parhaiten näyttäisivät toimivan rakenteet, joissa vesipitoisuus on ollut pieni (ns. maakostean betonin luokkaa).
- Merkittävää oli, että pitkäaikaiselvityksiä ei aiheesta löytynyt.
- Lähde: Bo Telen kirjallisuusselvitys 2023

Syvästabiloinnin sideainekehitystyö jatkuu

- Useissa tutkimuksissa on todettu syvästabiloinnin sideaineiden olevan yksi merkittävin päästölähde aluerakentamiskohteissa esim. Pohjois-Helsingissä.

Syvästabiloinnin sideainekehitystyö 2

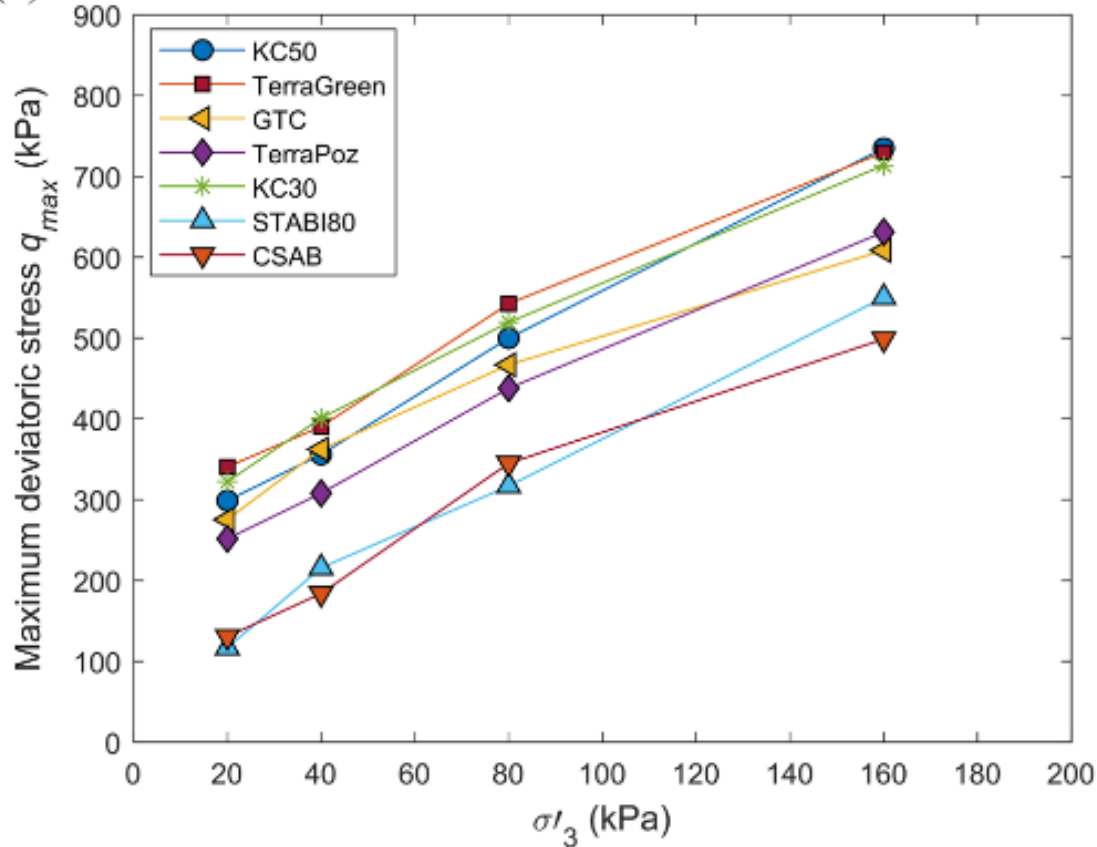
- Vuonna 2020 alkanut Lopez Ramirezin väitöstyö liittyen Malmin alueelle tehtäviin koerakenteisiin jatkuu
- Tuloksia on vapaasti saatavilla: “Stabilisation of Malmi soft clay with traditional and low-CO2 binders”.
- Artikkel “Stabilization of soft clay with sustainable binders for dry deep mixing design” julkaistaan lähiaikoina.
- Artikkeleissa on verrattu useiden uusiosideaineiden vaikutusta stabiloidun maan ominaisuuksiin.
- Laboratoriotulosten perusteella voidaan sanoa, että uusiosideaineet toimivat luotettavasti.

Syvästabiloinnin sideainekehitystyö 3

Ohessa kolmiakselikoetuloksia eri sideaineista

Lähde: Lopez Ramirez et al. 2022

(a)

(b)

Koekappaleiden valmistus ja testaus - laboratoriovertailu

- Erityisesti syvästabiloinnin koekappaleiden lujuusvertailussa eri laboratorioiden välillä on havaittu merkittävää hajontaa, vaikkakin laboratorioiden sisäinen hajonta on pientä.
- Asiaa on tutkittu vuosina 2018 – 2022 sekä Tankovainion että Topinpuiston alueilta saaduilla näytteillä.
- Havaintojen mukaan on tarvetta täsmentää näytteiden valmistusohjeita.
- Tästäkin on valmisteilla artikkeli.

Syvästabiloinnin ympäristövaikutukset

- Taavi Valjakan diplomityö ”Pilaristabiloinnin ympäristövaikutukset pinta- ja pohjavesissä” valmistui syksyllä 2022.
- Se on yksi harvoista tutkimuksista, joissa on seurattu useamman vuoden ajan syvästabilointipilarien vaikutusta sekä pinta- että pohjaveteen.
- Työn tuloksena todetaan pilaristabiloinnin vaikutukset pinta- ja pohjavesiin vähäisiksi.
- Merkittävin liukeneva aine on kalsium, jonka pitoisuudet ovat olleet pieniä. Viitteitä myös liukoisen koboltin, mangaanin ja nikkelin pitoisuuksien nousemisesta.

Voiko infrarakenne toimia hiilinieluna?

- Laboratoriomittakaavassa olemme onnistuneet tekemään hiilinegatiivista syvästabilointia.
- Ensimmäinen diplomityö (Bruc Dejenie) valmistui viime vuonna, Beyza Asarin työ valmistuu joidenkin kuukausien sisällä.
- Ajatuksena on käyttää stabiloinnissa ilman sijasta ilma-hiilidioksidiseosta sideaineen painamisessa maaperään.
- Olemme hakeneet tälle idealle jatkorahoitusta Business Finlandilta.

Aallon pitkäaikaisia tavoitteita

- Kehittää ratkaisuja, joiden avulla uusiomateriaalien jalostusastetta nostamalla pyritään vähintään samaan toimivuuteen ja ympäristökelpoisuuteen kuin tavanomaisilla rakaisuilla.
- Jalostettavien materiaalien paletin tulee olla laaja, jotta uusiomateriaaleja olisi elinkaaritehokkaasti tarjolla ympäri Suomea.
- Laajan aineiston hallintaan tarvitaan tietokantoja.
- Näin on realistista tavoitella korkeita kierrätysasteita.
- Materiaalikehitys on hidasta, koska materiaalien pitkäaikainen toiminta luotettavasti on todennettava.

Aallon pitkäaikaisia tavoitteita 2

- Tarvitaan pitkäaikaisia kumppanuuksia, jotta kohteiden seuranta olisi mahdollista.
- Pitkäaikaisseurannan avulla voidaan tehdä luotettavia elinkaariarvioita sekä kustannusten, toimenpiteiden että ympäristövaikutusten osalta.

Pohdittavaa

- Kiertotalousmateriaalien kirjo on varsin laaja, eikä kaikkia materiaaleja ehditä, pystytä tai ole edes järkevää testata kaikissa kohteissa.
- Ongelmana on, että kiertotalousmateriaaleista ja niiden käytöstä puuttuu edelleen pitkäaikaistuloksia. Näin ollen tuotteistaminen edistyy hitaasti ja materiaalien käyttö rajoittuu pienehköihin kohteisiin.
- Epäonnistuneita kokeiluja ei välttämättä julkaista
- Miten voidaan varmistaa, että koekohteista saadaan kerättyä pitkäaikaistutkimustuloksia laajasti?

Pohdittavaa 2

Omien kokemuksieni perusteella pitkäaikaistulosten puutteeseen on ainakin seuraavia syitä:

- Koerakentamisvaiheessa ei suunnitella pitkäaikaisseurantaa
- Ei sovita kenen vastuulla ja rahoituksella seuranta tutkimukset tehdään ja miten ne julkaistaan.
- Kun henkilöt yrityksissä tai kunnissa vaihtuvat, tieto koerakenteista tai niiden seurantasuunnitelmista ei siirry eteenpäin.
- Toistaiseksi kiinnostus koekohteiden seurantaan perustuu yksittäisten työntekijöiden intressiin, eikä tätä ole rakennettu “sisään” kuntien tai yritysten toimintaan.

Kiitos mielenkiinnosta!

Lisätiedot: leena.korkiala-tanttu@aalto.fi

